

URBAN LAB – PROJEKTBEKRIVELSE

(Vedlagt ansøgning til Aarhus 2017)

Samarbejdspartnere og projektdeltagere:

Følgende kommuner deltager i kompetenceudviklingsforløbet:

Hammel (Delika-industriområdet)(Favrskov Kommune), Herning Kommune (Timeline), Holstebro Kommune (Slagterigrunden), Horsens Kommune, Randers Kommune (Havneomdannelse), Silkeborg Kommune (Kulturtorvet), Viborg Kommune (Viborg Baneby) og Aarhus Kommune (tager afsæt i byrumsanalyse og byrumssamarbejde med Malmö)

Følgende samarbejdspartnere deltager i udviklingen af forløbet:

Arkitektskolen Aarhus, Aalborg Universitet (Institut for Arkitektur og Medieteknologi), Bygherrerådgiver Bascon samt Region Midtjylland

De nævnte kommuner og samarbejdspartnere bidrager til projektet med repræsentanter til styregruppe, arbejdsgrupper og faglig sparringsgruppe for derved at sikre projektgennemførelsen på bedst mulig vis.

Projektresume:

I de seneste år har kommunerne haft stor fokus på byliv.

Man vil skabe byrum som

- er fulde af liv og aktiviteter
- tiltrækker nye borgere og turister og
- sender et signal om, at byen er åben og attraktiv at leve i.

Men vil det lykkes? Eller vil ambitionen om nye unikke byrum føre til, at landets provinsbyer om 10 år har en stribe sørgeligt ens, forladte parkouranlæg?

Urban Lab er et kompetenceudviklingsprojekt og et innovationsprojekt. Målet er at finde værktøjer til at skabe interessante, levende byrum. Det skal ske med en blanding af

- analyser
- workshops for nøgleaktører og
- nedslag i konkrete byrum, hvor forskellige greb afprøves ved midlertidige projekter af kulturel og kunstnerisk art.

Projektets formål:

Projektet tager afsæt i konkrete byomdannelsesprojekter i de otte deltagende midtjyske kommuner. De ønsker alle at omdanne byområder, det være sig midtbyen eller centralt beliggende tidligere industriområder. Fokus er på at etablere områder, der er præget af liv og med plads til fysisk bevægelse og kulturel udfoldelse.

Erfaringer fra tilsvarende projekter viser, at man til trods for de sympatiske intentioner står overfor to faldgruber:

1) Man ønsker kant og kvalitet og lader sig derfor inspirere af skæve og sublime projekter, ofte i andre lande. For at leve op til de høje ambitioner hyrer man landets bedste arkitekter. I samspillet mellem kommunale planlæggere, stjernearkitekter og udenlandske eksempelprojekter kuldsejler ambitionen om at skabe unikke byrum alt for ofte og man skaber i stedet en række trist ensartede projekter.

2) Ofte har man kun ukonkrete ideer om, hvordan det attråede byliv skabes. I skitseoplæggene nævnes det, at der er plads til caféer og på arkitekttegningerne springer parkourudøverne rundt. Men hvor mange fortovscaféer er der plads til i en midtjysk provinsby? Og hvor mange dyrker egentlig parkour?

Man har ikke et konkret svar på spørgsmålet "Hvem skal helt præcist bruge byrummet hvornår, og hvad skal få dem til at gøre det"? Derfor risikerer vi, at parkouranlæggene om få år har afløst 80'ernes petanquebaner i rollen som mindesmærker for en gammel drøm om byliv.

Målet med dette projekt er, at de planlagte omdannelsesprojekter faktisk lykkes i ambitionen om at skabe byliv.

Det skal ske ved at tage udgangspunkt i områdernes kulturelle ressourcer, det vil sige...

- en kulturhistorie og en lokal stedsidentitet, der mere eller mindre synligt er til stede
- de mennesker, der bruger områderne, eller kan tænkes at ville bruge områderne – dette gør forskellige former for borger-/brugerinddragelse til et kerneelement i projektet.

Samtidig er det tanken at bruge kunstnere til gennem konkrete projekter at synliggøre og forløse det potentiale, som et område har.

Kulturel infrastruktur (del af Aarhus 2017):

Projektet omhandler kulturel infrastruktur, fordi det består af 8 byomdannelsesprojekter. Urban Lab er imidlertid ikke et anlægsprojekt, men et projekt, hvor man gentænker byliv, gentænker hvordan vi anvender byen og hvordan vores sociale interaktion i byrummet foregår. I særdeleshed skal projektet gentænke, hvordan det er muligt at fremme og understøtte byliv.

Projektets tidshorisont strækker sig på den måde ud over 2017. Ikke blot ved at nogle af de deltagende projekter kan strække sig over en længere årrække, men også ved at de indhøstede erfaringer fra projekterne kommer til at sætte sig spor i fremtidige byomdannelsesprojekter, også på nationalt plan.

Hovedaktiviteter:

Hovedaktiviteterne er en kombination af workshops og kunstneriske nedslag. Hver workshop har et konkret tema, f.eks. brug af lys i byrummet eller hvordan detailhandel og byliv kan understøtte hinanden. Deltagere er fra kommunale byplan- og kulturafdelinger. Afhængigt af temaet deltager andre, f.eks. fra detailhandelen. Hver workshop består af oplæg fra eksperter og analyser af konkrete byrum. Som afslutning tager de deltagende kommuner stilling til, hvordan det behandlede emne skal indtænkes i kommunes videre arbejde.

Derefter arbejdes der videre med temaet fra workshoppen ved et konkret kunstnerisk nedslag i en af byerne. Det kan f.eks. være en lysinstallation eller en kunstner, der i et tomt butikslokale skaber fremtidens butik. Nedslagene skal på konkret vis synliggøre temaets potentialer for de deltagende kommuner.

Workshops og kunstneriske nedslag:

I forbindelse med Urban Lab afholdes der en række workshops, som skal medføre uddannelse af og kompetenceudvikling hos deltagerne. Som tillæg til workshops, etableres der en stribe kunstneriske nedslag i bybilledet.

Afslutningsvis vil de indhentede erfaringer blive præsenteret på en konference i 2017.

Samtidig har vi oplevet, at kommunerne har interesse i et yderligere samarbejde. F.eks. om at introducere byliv for politiske udvalg eller at finde måder at evaluere bylivsindsatser. Vi forventer, der løbende vil komme "sideaktiviteter" til, finansieret lokalt.

Målgruppe og markedsføring:

Projektets første målgruppe er de mange, der arbejder med byudvikling – i første omgang i kommuner, men også arkitektfirmaer, politikere og detailhandel. Deres nye kompetencer vil gavne alle, der bruger bymidterne. De kunstneriske nedslag vil være synlige for alle på gadeplan. Vi vil konstant formidle delprojekter til lokale og nationale medier og fagblade, med omtale af Aarhus 2017's støtte. I 2017 afholdes en konference, der skal formidle projektets resultater nationalt og internationalt.

Forventede resultater og effekter:

Målet er, at de deltagende byer med udgangen af 2017 kan sige, at deres byomdannelsesprojekter på grund af deltagelse i dette projekt

- er blevet mere succesfulde
- har anvendt en større variation af greb
- har fået en større kvalitet end hvis de ikke havde deltaget i projektet.

I første omgang forventer vi, at 40 – 70 personer vil deltage i hver af de 7 workshops. Deltagerkredsen vil variere, men med en fast kerne på cirka 25 personer.

De kunstneriske nedslag vil blive set af de tusinder af personer, som bruger byrummet i de forskellige byer.

Den afsluttende konference er tænkt i et format af godt 200 deltagere.

Alle aktiviteter vil blive formidlet gennem medier, og dermed nå ud til en langt større kreds både lokalt og nationalt.

På lang sigt vil det komme alle i regionen til gavn, at byområderne får større kvalitet.